

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Çürümüş bir şeyler var şu Danimarka Krallığı’nda.” Shakespeare’in 1601’de Hamlet’te yer verdiği bu cümle, ne yazık ki bugün Türkiye’deki kültür ve sanat kurumlarının sürüklendiği durumu düşünmek için çok uygun bir ifadeye denk düşüyor. Toplumsal hayatın bir çöküşün eşiğinde olduğu yönündeki kaygı, kültür sanat alanlarındaki çürüme ve çöküşle yakından ilişkili. Bu çürümenin en somut örneklerinden biri Devlet Tiyatroları’nda (DT) yaşanıyor. Özellikle son iki yılda, Tamer Karadağlı’nın 11 Ağustos 2023 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Genel Müdür olarak atanmasının ardından kurumda kadrolaşma, mobbing, usulsüz harcamalar, adrese teslim ihaleler ve kurumsal tasfiye iddiaları dikkat çekici bir hâl almıştır. Bu nedenle tiyatro, konservatuar ve diğer kültür kurumlarında ortaya çıkan bu iddiaların tüm boyutlarıyla incelenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

SEVİLAY ÇELENK

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ

GEREKÇE

Devlet Tiyatroları’nda (DT) iki yıl önceki Genel Müdür atamasından bu yana geçen süreçte, kurumda yaşanan baskı ve kadrolaşmaya dair iddialar artık görmezden gelinemez bir hâle gelmiştir. İktidar temsilcileri bu atamayı Genel Müdür Tamer Karadağlı’nın bireysel performansını öne çıkararak savuşturmaya çalışsa da mesele bir oyuncunun kişisel başarısının ötesinde veçhelere sahiptir. Mesele, kültür ve sanat kurumlarının nasıl bir anlayışla yönetildiği, tarihsel birikimlerinin korunup korunamadığı, sanat kültür hayatımızı zenginleştirme, kurumları güçlendirme ve sanatçıları koruma yükümlülüklerinin layıkıyla yerine getirilip getirilemediği meselesidir. Maalesef Türkiye’de bugün kültür sanat alanında bu yükümlülükler ve hedeflerin tümünde bir seviye kaybı bir çeşit güçsüzleşme yaşanıyor. Bugün DT’deki tabloyu en iyi anlatan söz, Shakespeare’e ait, “Çürümüş bir şeyler var şu Danimarka Krallığında” ifadesidir.

Bu tablo, içeriden yükselen tepkilerle de doğrulanmaktadır. DT’de 32 yıldır görev yapan oyuncu Veda Yurtsever, yayımladığı ayrılık mesajında “Kendilerini kurumdan daha değerli gören kibir abidelerinin idaresine teslim edildik” diyerek tepkisini dile getirmiştir. Yurtsever, bilet zamları, sınavsız kadro alımları, turne harcamaları ve teşviklerde çifte standart iddialarını gündeme getirmiş ve “Bizim kurumda ne zaman eşofmanların yerini takım elbiseler aldı, o zaman düşüş başladı” sözleriyle yaşanan kültürel kırıma işaret etmiştir. “Tek oyun yönettiği halde başrejisör unvanı alanlar var. Kendi Lale Devirleri için bütün tuşlara basıyorlar” ifadelerini kullanmıştır.

Karadağlı'nın göreve geldikten sonra tiyatro emekçilerini hedef alarak kullandığı "Lale Devri bitti, çalışmayacaksınız istifa edin" sözü, nasıl bir yönetim anlayışının benimseneceğini açıkça ortaya koymuştu. Ancak müdürlüğe getirildikten sonra hazırlanan Sayıştay raporlarında, kurum tanıtım harcamalarının yüzde 115 arttığı, usulsüz atamalar yapıldığı ve mevzuata aykırı ihalelerin gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Sayıştay denetimlerinde ayrıca DT personeline yönelik harcırah ödemelerinin yalnızca belirli kişilere yapıldığı ve adres teslim ihalelerin uygulandığı da ortaya konulmuştur.

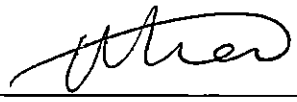

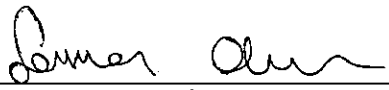

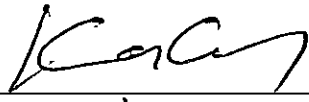
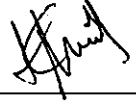
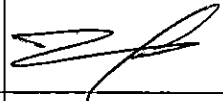
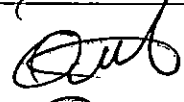
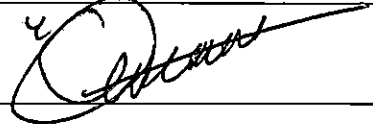
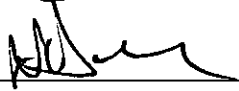

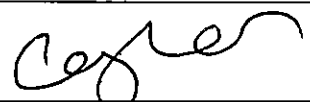
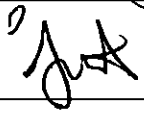

Konservatuarda yaşanan tasfiye iddiaları, yaşananların yalnızca DT ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Eylül 2025'te Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı'nda 12 öğretim görevlisinin görevine son verilmiş, iki öğretim görevlisi de bu tasfiyelere tepki olarak kurumdan ayrılmıştır. 90 yıllık kurumda dersler ilk kez 14 öğretim görevlisi eksiğiyle başlamış, sanatçılar bu tasfiyelerin "muhalif" bulunan isimlerin, yönetim tarafından, rektörlüğe şikâyet edilmesi üzerine gerçekleştiğini belirtmiştir.

Tüm bunlar yaşanırken bağımsız tiyatrolara yönelik politikalar da ağır bir eşitsizlik yaratmaktadır. DT'de keyfi tanıtım harcamaları yapılırken bağımsız tiyatrolar en temel prodüksiyon giderlerini bile karşılayamayacak koşullara sürüklenmektedir. Tek bir oyuna milyonlarca lira aktarılabildiği bir düzende yüzlerce bağımsız tiyatronun toplamının aynı bütçeye erişememesi, kamusal kaynakların kullanımının eşitsizliği ve ayrışmayı derinleştirdiğini göstermektedir. Böylece DT kültürel bir erozyona uğrarken, bağımsız tiyatrolar da günden güne güç kaybetmektedir. Kültür-sanat alanını kuşatan bu siyasal anlayış, Türkiye'de kültürel üretim alanında ağır bir niteliksizleşme ile sonuçlanmaktadır.

Bu baskı iklimi yalnızca kurumsal tasfiyelerle sınırlı değildir, sahada sanatçıların doğrudan hedef alınmasına kadar uzanmaktadır. Tiyatro sanatçısı Eda Saraç, 25 Ekim'de İstanbul Harbiye'deki oyununa yetişmeye çalışırken, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İstanbul programı nedeniyle kurulan bariyerlerde polis tarafından durduruldu. Geçişine izin verilmemesi üzerine yaşanan tartışma sonrasında gözaltına alındı ve "Cumhurbaşkanı'na hakaret" iddiasıyla tutuklandı. Üstelik bu hukuksuz müdahale karşısında DT yönetiminden en küçük bir tepki dahi gelmedi.

Bu gelişmeler, DT ve konservatuarların siyasal müdahale ile şekillendirildiğini ve sanatsal liyakatin yerini siyasal itaate bıraktığını göstermektedir. DT kültürel üretim alanına dair hangi entelektüel birikim ve yönetsel tecrübeyle bu göreve getirildiği belirsiz olan popüler bir figüre değil, yıllardır kültür-sanat alanında emek veren ve kurumsal hafızayı taşıyabilecek liyakat sahibi isimlere emanet edilmelidir.

Sonuç olarak sanat kurumlarında yaşanan bu gelişmeler, tiyatro ve konservatuarların kültür üretim alanı olmaktan çıkarılıp siyasal sadakat mekanizmasına dönüştürüldüğünü açıkça ortaya koymaktadır. Kurumsal tasfiyeler, usulsüz harcamalar, sınavsız kadrolar, eğitim alanına müdahaleler ve mobbingler bu dönüşümün yaygınlaştığını göstermektedir. Bu nedenle DT ve bağlı sanat kurumlarında yaşanan kadrolaşma, usulsüzlükler ve mobbing uygulamalarının Meclis tarafından araştırılması zorunlu hale gelmiştir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11			
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	